

มอบแนวทางการดำเนินงานในห้วงต่อไป

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

โดย รองเลขาธิการ กศน. (นางสาววิเลชา ลีสุวรรณ)

สำหรับจังหวัดและอำเภอ

1. ให้จัดการศึกษาโดยการส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลายในพื้นที่ และมีการจัดการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สามารถปรับตัวให้รู้เท่าทันกับยุคสมัย
2. ให้ทำงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมหรือการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่องต่อไป เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ
3. ให้ข้อสังเกตและแนวทางเพิ่มเติมในการดำเนินงานตามข้อสั่งการ ใน 6 ประเด็น ดังนี้

3.1 โครงการชุมชนต้นแบบตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน

ให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน และการนำเสนอเรื่องเด่น ๆ ทั้ง 10 เรื่อง ในระยะต่อไป ที่นอกเหนือจากเรื่องของรายได้ เศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น เรื่องเด่น ๆ ทางสังคม เช่น ประชาธิปไตย ยาเสพติด วิถีชีวิตของชุมชน วิถีพอเพียง ฯลฯ

3.2 การแก้ไขปัญหาประชากรวัยเรียนที่อยู่นอกระบบการศึกษา

- 1) ให้มีการทำงานร่วมกับคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดอย่างใกล้ชิด ซึ่ง กศน. มีคณะทำงาน และกลไกการทำงานอยู่แล้ว
- 2) ขอบขอบคุณครู กศน. ตำบล ครูทุกประเภทที่ร่วมกับทีมงานของอำเภอ และจังหวัด ได้ทำงานอย่างหนักในการสำรวจข้อมูลผู้เรียน ซึ่งทำได้เกือบ 90%
- 3) ให้ปรับปรุงข้อมูลประชากรวัยเรียนที่อยู่นอกระบบการศึกษาให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้รับรู้ตัวตนของเด็กหรือผู้เรียนไปอยู่ที่ส่วนใด
- 4) ให้มีระบบการเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกับหน่วยงานการศึกษาอื่น ๆ เช่น อาชีวศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานพระพุทธศาสนา และมีระบบการดูแลช่วยเหลือให้ผู้เรียนคงสภาพและเรียนจบ เพื่อจะได้สามารถติดตามและตรวจสอบว่าเด็กกลุ่มนี้อยู่ในระบบการศึกษาของหน่วยงานใด และมีจำนวนมากน้อยเพียงใด ให้ กศน. ตั้งหลักรับเด็กที่เหลือที่มีอายุเกิน 15 ปี เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนไม่ว่าจะเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรืออาชีพ เนื่องจากเด็กส่วนใหญ่จะมองหาช่องทาง กศน.

3.3 การขยายผลการอบรมหลักสูตรการค้าออนไลน์

มอบกลุ่มแผนงานในการดำเนินการ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ให้มีการจัดทำแบรนด์หรือโลโก้ของงานเกี่ยวกับ OCCC ให้ติดปากมากกว่า OCCC กศน. มีผลิตภัณฑ์สินค้าที่ขายทั้งตลาดปกติ และที่กำลังเป็นที่นิยมคือทางออนไลน์ มีส่งสินค้าไปต่างประเทศ ให้เป็นที่นิยมเท่ากับ OTOP

2) ให้มีการจัดการประกวดแบรนด์สินค้าของ กศน. เพื่อให้รู้ว่าสินค้านี้เป็นผลผลิตของ กศน.

3) ให้มีการประชาสัมพันธ์สินค้า ในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือการนำสินค้าของ กศน. ทั่วประเทศมาจัดแสดง ณ เมืองทองธานี

4) ให้มีการจัดเป็นกลุ่ม แยกประเภท ในเว็บไซต์ที่มีการประชาสัมพันธ์สินค้าของ กศน. เช่น กลุ่มทอ กลุ่มสาน กลุ่มผลิตภัณฑ์อื่น ๆ รวมถึงกลุ่มบริการอื่น ๆ เพื่อให้สะดวกต่อการค้นหาข้อมูล

3.4 การส่งเสริมให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้

1) ให้มีการดำเนินการในเรื่องการอ่านออกเขียนได้ให้มีความชัดเจน เช่น เรื่องการจบของกลุ่มเป้าหมาย ที่เรียนซ้ำหลายปีแล้วยังไม่จบ ฯลฯ

2) ให้จัดระบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น สื่อที่ใช้ วิธีการเรียน การวัดและประเมินผล อัตราส่วนต่อผู้เรียนกับครูอาสาสมัคร (ครูต่อผู้เรียน 70 คน) หรือมีครูผู้ช่วย/อาสาสมัคร

3) ให้จัดโครงการที่ส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ สำหรับผู้สูงอายุ เช่น โครงการแว่นตาเพื่อคุณย่าคุณยายสำหรับเรียน หรือโครงการที่ห้องเรียนพิเศษในช่วงตอนเย็น เป็นต้น

4) ให้มีการทบทวนการดำเนินงานโดยการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ให้กับผู้ไม่รู้หนังสือ และมีโครงการต่อเนื่องที่ขยายหลังการรณรงค์

3.5 การรณรงค์การเพิ่มอัตราการอ่าน

1) ให้เรื่องนี้เป็นวาระของจังหวัด โดยถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นด้วยกับการดำเนินงาน จะทำให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จ

2) ให้สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่าน ไม่ใช่เฉพาะ กศน. เท่านั้น

3) ให้มีการปลูกฝังในเรื่องรักการอ่านให้กับเด็กในเชิงรุก เช่น เด็กในศูนย์เด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล หรือประถมศึกษา โดยการร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการนั่งที่ไหน อ่านที่นั่น ซึ่งขณะนี้มีหน่วยงานภาคเอกชน ไม่ว่าจะเป็นธนาคาร บริษัทรถยนต์ จะมีมุมการอ่านที่ทำให้ทุกที่ทุกแห่งเป็นแหล่งการอ่าน ถือว่าเป็นการพัฒนาให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีโอกาสในการอ่านมากยิ่งขึ้น

3.6 การส่งเสริมดูแลสุขภาพและสุขอนามัยของประชาชนในชุมชน

1) ให้ดูแลสุขภาพองค์รวมของประชาชน ทั้งในเรื่องการออกกำลังกาย โภชนาการ

2) ให้มีส่วนร่วมกับหน่วยงาน เช่น ศูนย์ฝึกฯ มีเรื่องเกษตรธรรมชาติ ซึ่งเป็นโภชนาการที่เป็นผลดีต่อสุขภาพ

3) ให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ในเรื่องการลดเค็ม ลดหวาน ลดมัน โดยความร่วมมือกับหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุข และองค์กรของ กศน. ทั้งศูนย์ฝึกอาชีพฯ และ กศน.อำเภอ

ประเด็นเสริมเพิ่มเติม

1) การดำเนินงานของ กศน. มีความเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์ในเรื่องของมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน คือ

- ความมั่นคง เป็นความมั่นคงในมิติที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน ประชาธิปไตย และที่สำคัญคือเรื่องการบริหารของภาครัฐ โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการบริหารภาครัฐ รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐาน

- ความมั่งคั่ง เป็นเรื่องของอาชีพในปัจจุบัน ที่ต้องมีการสร้างอาชีพให้เพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกได้

- ความยั่งยืน เป็นเรื่องของการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ซึ่งเรื่องนี้ได้มีการดำเนินงานในการทำให้คนไทยทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย ได้มีโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามยุทธศาสตร์ 20 ปี ปี

2) แนวทางการดำเนินงานในห้วงต่อไป ของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอกสุรเชษฐ์ ชัยวงศ์) และเลขาธิการ กศน. ล้วนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ทั้งสิ้น

3) เรื่อง 3R8C เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ กศน. ดังนี้

3.1) 3R เป็นเรื่องของการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้

3.2) 8C เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ กศน. ดังนี้

(1) Critical Thinking and solving problem เป็นเรื่องของการคิดเป็น ซึ่งมีศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาดำเนินการอยู่ในเรื่องสะเต็มศึกษา

(2) Creative and Innovation เป็นเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ ที่ถือว่าสะเต็มศึกษา ได้ครอบคลุมเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ ส่วนเรื่องทักษะที่พัฒนาให้กับกลุ่มเป้าหมาย จะมี C 4C ทักษะ

(3) Communication เป็นทักษะในการสื่อสาร เป็นทักษะการพูดในเรื่องของภาษา ทั้งภาษาทางกาย และภาษาท่าทาง

(4) Computing and media literacy เป็นเรื่องของการใช้ ICT และเรื่องดิจิทัล ซึ่งในโลกปัจจุบันไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงหนีพ้น ดังนั้น ให้ดำเนินการในเรื่องดิจิทัลสำหรับคนในชุมชนต่อไป

(5) Collaboration and teamwork เป็นสิ่งที่จำเป็นในเรื่องของการทำงานร่วมกัน ใช้ส่งเสริมได้ทั้งกลุ่มเป้าหมายผู้เรียน และการทำงานของพวกเรา ทำอย่างไรให้เรามีการประสานและทำงานอย่างเป็นทีม

(6) Career and learning skill เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับอาชีพของ ดังนั้น ให้ใช้เครื่องมือช่วยในการฝึกการเรียนรู้ ให้มีทักษะการเรียนรู้ในหลายช่องทาง ซึ่งเรื่องช่องทางในการเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาทางไกล และศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา

(7) Course cultural understanding เป็นเรื่องของการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม จัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับคนที่ต่างวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข

(8) C สุดท้าย เป็นเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ที่ทุกภาคส่วน คนทุกวัย จะต้องได้รับการปลูกฝังและฟื้นฟูเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม

การสนับสนุนการดำเนินงาน ของกลุ่ม/ศูนย์ส่วนกลาง และหน่วยงานอื่นๆ ในสังกัด กศน.

1) กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จะดำเนินการทบทวนปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาจากระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การปฏิรูปการศึกษา (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ และมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

2) กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ จะดำเนินการจัดให้มีเมนูหลักสูตรในการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษา เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เลือกเรียนตามความต้องการ รวมถึงการมีหลักสูตรหรือเมนูเปิดอื่น ๆ สำหรับผู้เรียนที่ต้องการเรียนด้วย

3) ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ในเรื่องของสะเต็มศึกษา

4) ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยฯ ในเรื่องของเกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ รวมถึงอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยให้ร่วมมือกับสถานศึกษา (กศน.อำเภอ/เขต)

5) กลุ่มแผนงาน และกลุ่มการคลัง ในเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณ

6) ศูนย์กาญจนภิเษก (วิทยาลัยในวัง) และศูนย์วงเดือนฯ ในเรื่องการพัฒนาอาชีพ ให้ทำงานประสานกัน โดยเฉพาะอาชีพที่เป็นศิลปะ อาชีพที่เป็นช่าง และอาชีพที่มีในท้องถิ่น ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวพร้อมจะทำงานร่วมกับ กศน.อำเภอ และ กศน.จังหวัดทุกแห่ง

7) สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ในเรื่องการส่งเสริมการอ่าน ให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอกสุรเชษฐ์ ชัยวงศ์) และเลขาธิการ กศน.

8) ขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ร่วมกันให้ข้อคิดเห็น และช่วยกันปรับปรุง (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวอยู่ที่คณะกรรมการกฤษฎีกา

9) ให้ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด เร่งดำเนินการส่งเรื่องบุคลากร ตาม ว12

10) มีข่าวดีในการเตรียมสอบบุคลากรในระดับต่างๆที่กำลังจะเตรียมสอบในระดับที่สูงขึ้น